

Wijzigingswet verwijzingsportaal bankgegevens

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met de uitbreiding van het verwijzingsportaal bankgegevens alsmede enkele andere wijzigingen

Beantwoording IAK-vragen

1. Wat is de aanleiding?

Aanleiding voor het wetsvoorstel is een nationale wens uit het *Plan van aanpak witwassen*¹, namelijk het geautomatiseerd kunnen vorderen en verstrekken van saldo- en transactiegegevens voor het bestrijden van witwassen op basis van bestaande wettelijke grondslagen.

2. Wie zijn er betrokken?

Betrokken partijen zijn:

- vorderende instanties, genoemd in artikel 6 van het Besluit verwijzingsportaal bankgegevens (opsporingsambtenaren van de Nationale Politie, het openbaar ministerie, de Koninklijke Marechaussee, de Rijksrecherche, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst, de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de directie Opsporing van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid of de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport, de officier van justitie, bedoeld in artikel 9 van het Wetboek van Strafvordering, de Financiële inlichtingen eenheid, bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, de inspecteur, bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de ontvanger, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel i, van de Invorderingswet 1990 en de Belastingdienst/Toeslagen, bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen);
- andere vorderende instanties, te weten het CJIB en de Douane;
- banken en andere betaaldienstverleners;
- De Nederlandsche Bank;
- Ministerie van Justitie en Veiligheid;
- Ministerie van Financiën.

3. Wat is het probleem?

Het huidige verwijzingsportaal bankgegevens voorziet niet in de mogelijkheid voor opsporingsdiensten om saldo- en transactiegegevens geautomatiseerd op te vragen en te verstrekken door banken voor de bestrijding van witwassen en onderliggende strafbare feiten. Het opvragen en verstrekken van deze gegevens vindt nu nog plaats op handmatige wijze en op individuele basis. Een belangrijk nadeel hiervan is dat deze wijze zorgt voor vertraging in de verstrekking van deze gegevens door banken aan opsporingsdiensten, terwijl door digitalisering van het betalingsverkeer geld snel kan worden weggesluisd en geldstromen steeds moeilijker te achterhalen zijn.

4. Wat is het doel?

Dit wetsvoorstel beoogt de geautomatiseerde levering van saldo- en transactiegegevens mogelijk te maken door Nederlandse banken met meer dan tweeëneuhalf miljoen rekeninghouders aan opsporingsdiensten. Dit zorgt voor een betere informatiepositie van opsporingsdiensten, doordat zij veiliger en sneller beschikken over de juiste saldo- en transactiegegevens.

Daarnaast beoogt het wetsvoorstel onder meer:

- mogelijk te maken om via het verwijzingsportaal bankgegevens gegevens te vorderen en te verstrekken van vermiste personen die zich hebben onttrokken aan de tenuitvoerlegging van verplichte zorg;

¹ Zie pagina 20 van bijlage 910218 bij *Kamerstukken II 2018/19, 31477, nr. 41*.

- het CJIB en de Douane toe te voegen als vorderende instantie;
- de mogelijkheid te creëren voor de Belastingdienst om het verwijzingsportaal bankgegevens te gebruiken voor het vaststellen van de inningstrategie, waarbij de betalingsvordering een mogelijk instrument is.;
- uitbreiding van de toezichttaak DNB in het licht van de doorontwikkeling.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het doel kan alleen bereikt worden als het overgrote deel van de vorderingen en verstrekkingen van saldo- en transactiegegevens plaatsvindt via het verwijzingsportaal bankgegevens. Dit kan het beste worden bewerkstelligd als de banken hiertoe wettelijk verplicht worden. In dit geval is gekozen voor een wettelijke verplichting voor banken met meer dan tweeëneenhalf miljoen rekeninghouders. In ruimere zin wordt de voorgestelde maatregel gerechtvaardigd door het maatschappelijk belang dat is gemoeid met het tegengaan van witwassen.

6. Wat is het beste instrument?

Wetgeving. Het doel kan alleen bereikt worden als het overgrote deel van de vorderingen en verstrekkingen van saldo- en transactiegegevens plaatsvindt via het verwijzingsportaal bankgegevens. Dit kan het beste worden bewerkstelligd als de banken hiertoe wettelijk verplicht worden. In dit geval is gekozen voor een wettelijke verplichting voor banken met meer dan tweeëneenhalf miljoen rekeninghouders. Voor het geautomatiseerd vorderen en verstrekken van de saldo- en transactiegegevens wordt aangesloten bij de al in de Wet op het financieel toezicht opgenomen verplichting om aangesloten te zijn op het verwijzingsportaal.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De consultatieperiode zal ook worden gebruikt om een beter beeld te krijgen van de kosten en kostenbesparing die met dit wetsvoorstel gemoeid zijn, met name aan de kant van de banken.